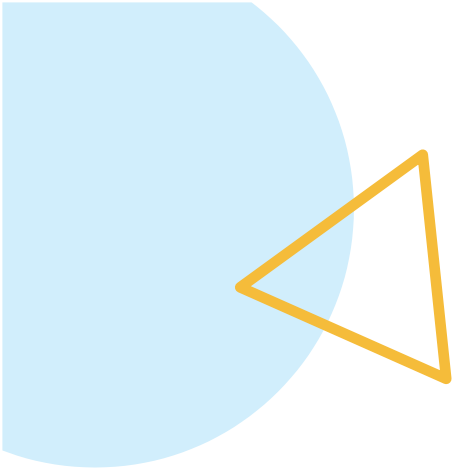

COMMUNICATIE BOEKJE

Samenspraak tussen leerling met
selectief mutisme en leerkracht(en)

COLOFON

Bachelorproef van: Bauwens Ilona, Blomme Laura, Cornelis Jinte, De Smet Maud, Goethals Frauke en Vandesteene Laura in samenwerking met Vereniging Selectief Mutisme

E-mailadres: bachelororthopedagogie@gmail.com

Opleiding: Orthopedagogie

Organisatie: Hogeschool Gent

Interne begeleider: Sasanguie Delphine, promotor

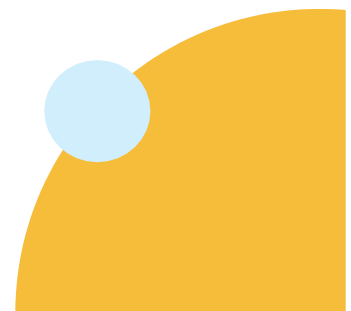
Externe begeleiders: Vandewalle Goedele, psycholoog-psychotherapeut en Tiggelovend Ingrid, voorzitter vzw Vereniging Selectief Mutisme

Schooljaar: 2019-2020

Dit is een prototype en wij ontvangen hier graag feedback op. Dit kan u doen door ons te contacteren via het e-mailadres: www.selectiefmutisme.be/.

INHOUD

Wie ben je?	4
Contactgegevens	6
Wat is selectief mutisme?	8
Hoe ervaar ik selectief mutisme?	9
Recht op redelijke aanpassingen	11
Klasvoorstelling	22
Afspraken	23
Vertrouwenspersonen	24
Colofon	27

Upload hier een foto van
een artiest waar je graag
naar luistert.

Upload hier een foto van
wat je graag doet.

VERTROUWENS- PERSONEN

Telefoonnummer ouder 1:

.....

Upload hier een
foto van ouder 1

Telefoonnummer ouder 2:

.....

Upload hier een
foto van ouder 2

website vzw Vereniging Selectief Mutisme

www.selectiefmutisme.be

of contacteer

contact@selectiefmutisme.be

WIE BEN JE?

Ik ben:

Upload hier een foto naar
keuze.

AFSPRAKEN

Noteer hier de data van de (bij voorkeur) maandelijkse overlegmomenten, evaluaties en evoluties.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

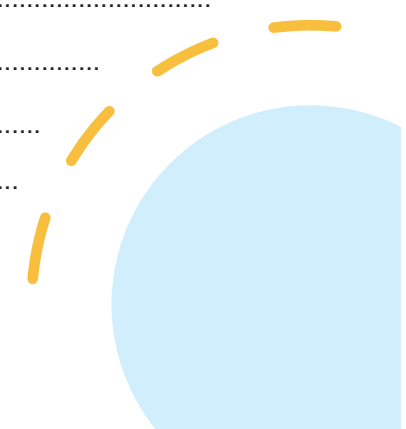
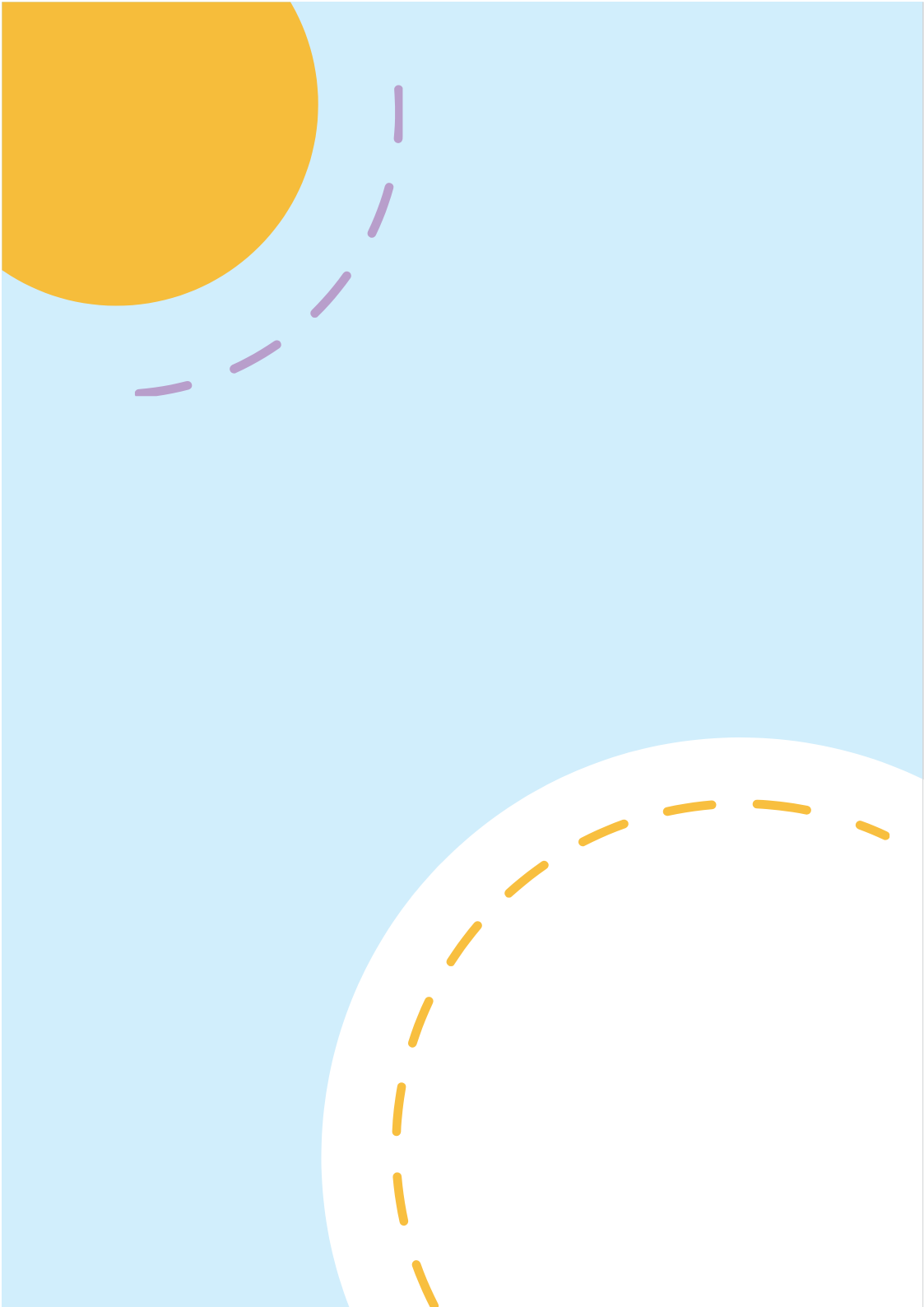
.....

.....

.....

.....

.....

KLASVOORSTELLING

Hoe download en bewerk je onderstaande PowerPoints?

U klikt twee maal op de link die u wenst te openen. Om dit bestand te downloaden, klikt u op downloaden, dit staat rechts bovenaan, het icoon hiervan is een pijl naar beneden gericht met een vakje onder. Dat is dit icoontje: ↓

Dan komt er onderaan een scherm met 'openen', 'opslaan' en 'annuleren'. U klikt op 'openen'. De PowerPoint verschijnt, dit is een beveiligde weergave. Als u wil bewerken klikt u op 'bewerken inschakelen'. Nu kan u aan de slag, u kan zaken aanpassen in overleg. Als u klaar bent met aanpassen sla je de PowerPoint op. U klikt links bovenaan op 'bestand opslaan'. Daarna kiest u waar u deze PowerPoint wil opslaan op uw computer, dus in welke map u dit bestand wil opslaan.

Tot slot kiest u een naam voor de PowerPoint en klikt u onderaan op 'opslaan'. De PowerPoint met aanpassingen door u gemaakt staat nu op uw computer.

Uitleg
PowerPoint

PowerPoint
leerling

PowerPoint
leerkracht

CONTACT GEGEVENS

Leerling:

.....

Vertrouwensleerkracht:

.....

Adres:

.....

.....

GSM-nummer:

.....

.....

E-mailadres:

.....

.....

WAT IS SELECTIEF MUTISME?

Selectief mutisme is een angststoornis die meestal in de kindertijd begint. Het uit zich in extreme praatangst. De leerling wil en kan praten, maar durft het niet. De praatangst is selectief: in sommige situaties zal de leerling wel praten, in andere niet. Praatangst is soms zichtbaar: de jongere met selectief mutisme kan verstijven en soms niet meer handelen.

Is het verlegenheid? Verlegenheid verdwijnt vanzelf wanneer de leerling zich comfortabel voelt terwijl praatangst soms jarenlang blijft.

Leerlingen met selectief mutisme in het secundaire onderwijs hebben meestal al vele behandelingen en nare ervaringen achter de rug, maar de praatangst blijkt erg hardnekkig te zijn. Daardoor kan het zijn dat de praatangst een deel van hun identiteit geworden is en een grote weerslag heeft op hun schoolse en sociale functioneren.

Examens en toetsen

- De leerling kiest ervoor om toetsen en examens af te leggen op deze manier(en):
 - Zoals de andere leerlingen
 - Met koptelefoon op
 - Meer werktijd: ...
 - Kans om vragen te stellen aan de leerkracht (niet in de volle klas)
 - In de zorgklas

Vakken	Communicatie
Nederlands	
Frans	
Engels	

- De leerling wordt betrokken in het groepswork door:
 - Knikken
 - Zijn of haar antwoorden en vragen te noteren.
 - Lippen te bewegen zonder geluid
 - Zijn of haar antwoorden en vragen te fluisteren aan de buddy.
 - Fluisteren tegen meerdere mensen
 - Praten

Spreekbeurten en leestesten

- Worden opgenomen in een vertrouwde omgeving en naar de leerkracht doorgestuurd
 - Audio
 - Audiovisueel
 - De leerkracht luistert en/of kijkt alleen naar de opname.
 - De leerling is aanwezig bij het beluisteren en/of bekijken van de opname.
 - Een klasgenoot is aanwezig bij het beluisteren en/of bekijken van de opname.
 - Een klasgenoot is samen met de leerling aanwezig bij het beluisteren en/of bekijken van de opname.

Vakken	Communicatie
Nederlands	
Frans	
Engels	

Taken en groepswork

- De vakleerkracht overlegt bij taken hoe het proces verloopt en of er vragen zijn. Er wordt op volgende manier(en) overlegd:
 - Wijzen
 - Knikken
 - Vragen en antwoorden schrijven
 - Fluisteren tegen buddy die de boodschap overbrengt.
Naam buddy: ...
 - Zacht praten
 - Smartschool (berichten)

Vakken	Communicatie
Nederlands	
Frans	
Engels	
Wiskunde	

- De leerling kan tijdens groepswerken in kleine groepen werken met een vertrouwde persoon. Een nauwe opvolging door de leerkracht is aangewezen omdat de leerling met extreme praatangst evenwaardig aan bod zou kunnen komen.

RECHT OP REDELIJKE, TIJDELIJKE AANPASSINGEN

Het doel van het communicatieboekje is dat de leerling met selectief mutisme en de leerkracht(en) kunnen overleggen over de praatangst van de leerling en het functioneren op school en in de klas. Voor de leerling is het een hulpmiddel om de eigen uitdagingen te verwoorden. De leerling kan kiezen tussen verschillende aanpassingen en duidt aan wat kan en wat nog niet lukt. Ouders kunnen daarbij helpen als de leerling of de leerkracht dit wenst.

Voor de leerkracht(en) is het een hulpmiddel om de leerling zo veilig en comfortabel mogelijk te laten voelen tijdens het klas- en schoolgebeuren. De leerkracht kan het communicatieboekje samen met de andere leerkrachten overlopen o.a. tijdens klassenraden.

De redelijke aanpassingen zijn tijdelijk en worden gebruikt zolang als nodig. Tijdens het schooljaar kunnen deze aanpassingen in overleg worden gewijzigd. Wat de leerling al kan, blijft hij of zij doen tenzij er zich een terugval voordoet. Deze redelijke aanpassingen zijn bedoeld om zo maximaal mogelijk te functioneren op school en in de klas met oog voor het welzijn van de leerling en om een gunstig leerklimaat te creëren.

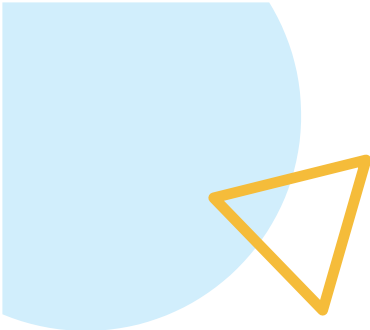
Advies 1

Voer deze aanpassingen in elk geval uit.

- De leerling maakt kennis met de klastitularis voor het schooljaar:
 - Bij hem of haar thuis.
 - In de school, zo kan de leerling de leerkracht en het schoolgebouw op voorhand leren kennen.
- Eenzelfde leerkracht gaat steeds in overleg met de ouders van de leerling en met de leerling zelf. Diezelfde leerkracht communiceert de besproken informatie met de andere leerkrachten.
 - Leerkracht: ...
- Er wordt door eenzelfde leerkracht uitleg gegeven aan de vakleerkrachten over het selectief mutisme en de redelijke, tijdelijke aanpassingen.
 - Leerkracht: ...
- Er wordt uitleg gegeven aan de klas over wat selectief mutisme is en hoe er het best mee omgegaan wordt.
 - De leerling en de leerkracht bereiden samen deze presentatie voor.
 - De leerling kiest om aanwezig te zijn tijdens de uitleg.
 - De leerling kiest om niet aanwezig te zijn tijdens de uitleg.
 - De leerling kiest om aanwezig te zijn maar wil zich niet verplicht voelen om iets te zeggen.

Het klasgebeuren

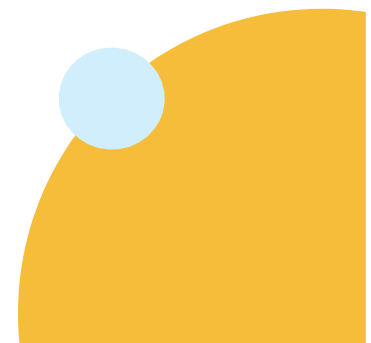
- De leerling wil geen overbodige aandacht wanneer hij of zij durft te praten.
- De leerling wordt aangesproken met duidelijke gesloten vragen: dit zijn gerichte vragen waarbij de leerling enkel ja of nee moet antwoorden.
- De leerling wordt niet gedwongen om te antwoorden. Hij/zij zal zelf aangeven wanneer hij/zij wil antwoorden door middel van zijn of haar hand op te steken.
- De leerling op een alternatieve wijze betrekken tijdens de meerdaagse uitstappen:
 - Activiteiten samen met de buddy(s)
 - Op de slaapkamer met de buddy(s)
 - Afzondermogelijkheid: signaal ...
 - Alternatieve vormen van communicatie toestaan
 - Uitstappen ruim op voorhand meedelen
 - Leerling voorbereiden

- De leerling heeft nood aan rustmomenten. In overleg met de leerkrachten wordt een signaal afgesproken, zodat de leerling zich even kan afzonderen.
 - Het afgesproken signaal: ...
 - De afgesproken plaats: ...
- Wanneer de leerling het gevoel heeft dat de klasgenoten hem of haar uitsluiten, wordt een signaal afgesproken en kan deze leerling terecht bij:
 - Signaal: ...
 - Persoon: ...
- De leerling spreekt samen met de leerkrachten een signaal af wanneer hij of zij hinder ervaart tijdens het bewegen in ruimtes zoals bijvoorbeeld het atelier, muzieklokaal, de sporthal of tijdens een sportdag.

Vakken	Communicatie
Lichamelijke opvoeding	
Muzikale opvoeding	
Plastische opvoeding	

- De leerling kiest dat de informatie aan de klas gegeven wordt door:
 - De therapeut
 - De zorgleerkracht
 - De klastitularis
 - Een leerkracht: ...
 - De leerling zelf
 - De leerlingenbegeleider
 - Hij/zij wil tijdens het klasgesprek zelf uitleg geven aan de hand van de PowerPoint of een andere presentatie.
- De informatie wordt gegeven:
 - In het begin van het schooljaar
 - Tijdens de eerste twee weken: ... (datum)
 - Op een ander tijdstip: ...
- De klasgenoten zijn op de hoogte zijn van de redelijke, tijdelijke aanpassingen. De leerkracht legt uit dat dit geen voorkeursbehandeling is.
- Leerkracht en leerling overleggen maandelijks het verloop van de aanpassingen en noteren dit onder afspraken.

Advies 2

Vul deze volgende aanpassingen in overleg in.

Functioneren in de klas

- De leerling durft op deze manier communiceren:
 - Wijzen
 - Knikken
 - Vragen en antwoorden schrijven
 - Lippen bewegen zonder geluid
 - Fluisteren tegen buddy die de boodschap overbrengt.
Naam buddy: ...
 - Fluisteren tegen meerdere personen.
 - Zacht praten
 - Voluit praten

Vakken	Communicatie
Nederlands	
Frans	
Engels	
Wiskunde	

- De leerling gaat samen met zijn of haar ouders of een vertrouwenspersoon, tijdens of na de schooluren, in het schoolgebouw om het praten in de school te bevorderen.

- De leerling kiest een of meerdere klasgeno(o)t(en) als boodschapper/buddy, waarschijnlijk een klasgenoot waarbij de leerling zich goed voelt, zodat de buddy de ingefluisterde vragen en antwoorden van de leerling luidop kan verwoorden aan de klas en/of leerkracht(en).
 - Naam buddy: ...
 - Naam buddy: ...
 - ...
- De leerling verkiest een eigen plaats in de klas:
 - Achteraan in de klas.
 - Vooraan in de klas.
 - Weg van de klasuitgang.
 - Andere specifieke plaats: ...

Vakken	Communicatie
Nederlands	
Frans	
Engels	
Wiskunde	